

Obec Čistá

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace podzemních vod.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělství.
- Velmi vysoká kvalita rekreačního přírodního prostředí (turistické a cyklistické trasy).
- Obec Čistá leží v blízkosti města Litomyšl, v blízkosti rozvojové osy OS8 Hradec Králové – Pardubice – Moravská Třebová – Mohelnice – Olomouc – Přerov.
- Obec leží při toku řeky Loučné.

NEGATIVA

- Obec leží na silnici III/36021 s relativně vysokou intenzitou průjezdné dopravy, která je vedena obytnou zástavbou bez možnosti regulace motorové dopravy či jejího odvedení mimo obytná území.
- Katastr obce je využíván pro zemědělskou výrobu.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- Zemědělské usedlosti podél cest dávají obci charakter (usedlost, zahrada, pole, les), místa s větším sklonem nebo ukončená větším terénním zlomem jsou většinou historicky zastavěna chalupami a domky.
- Obec je obklopena obhospodařovanými poli a lesy.
- Dominantou obce je kostel sv. Mikuláše.

NEGATIVA

- Intenzivně využívané zemědělská krajina.
- Omezení využití území plynoucí ze zvýšeného výskytu svahových deformací (aktivní sesuvy).
- Obec nemá přirozené centrum.

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Obec s historií, vznikla ve 13. století v místech slavníkovského hradiska. Zachovala struktura staveb – zemědělské usedlosti, domky a chalupy.
- Zástavba spíše liniová podél hlavních komunikací.

NEGATIVA

- Centrum obce u obecního úřadu s nejasným prostorovým vymezením a uspořádáním, s průjezdnou silnicí.
- Silnice III/36021 průtah celou obcí.
- Pomalé tempo zlepšování technického standardu bydlení – zejména výstavba kanalizace s koncovou ČOV:

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (cca 2/3 obyvatel).
- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.
- Nízká míra nezaměstnanosti.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Zachování tradic – sounáležitost obyvatel, spolkový život.
- Kontinuální progresivní vývoj početních stavů obyvatel od r. 2001.
- Dobrá dostupnost Litomyšle – centra spádového obvodu pro velkou část obcí na území ORP.
- V obci působí dobrovolní hasiči.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb obyvatel za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Na území obce není registrován významný znečišťovatel (REZZO).
- Území obce není zařazeno do OZKO.
- Toky řeky Loučné v intravilánu obce.
- Existující plochy ÚSES.
- Značnou část katastru obce tvoří lesy.

NEGATIVA

- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně, snížená biodiverzita krajiny.
- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby kvalitních podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomyštská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Dlouhodobý trend ve zlepšování celkového stavu kvality vod.
- Zabezpečení užívání zdrojů pitné vody soustavou OP.
- Využívání podzemní vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou a předávání pitné vody do sousedních území.
- Snížení emisí z plošných zdrojů znečištění (nižší používání hnojiv a pesticidů).

NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomyštská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Bylo zde stanoveno záplavové území.
- Snížování hladin podzemních vod v důsledku nadměrného čerpání z křídových horizontů.
- Snížená přirozená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy.
- Zvýšený výskyt svahových deformací – aktivní sesuvy.
- Vysoký podíl zornění zemědělské půdy s důsledky v poškození a degradaci půd.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Většina ORP spadá do oblasti s nízkým znečištěním ovzduší.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Zvyšující se míra recyklace odpadů, systém sběrných hnízd.
- Kvalitně fungující systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku.

NEGATIVA

- Ke zvýšení hlukové zátěže a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NOx, těžkými kovy, PAH, polétavým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy při silnici III/36021.
- Mnoho plynofikovaných domácností nadále disponuje a v určité míře užívá kotle na pevná paliva, dochází tak ke znečištění ovzduší.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Vysoké zastoupení nejkvalitnějších půd (I. a II. třídy ochrany půd).
- Významná zemědělská tradice s vysoce kvalitní zemědělskou půdou.
- Pro zemědělství relativně příznivé klimatické podmínky.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozi a používaných v bioplynových stanicích.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- Mateřská a základní škola (1. stupeň).
- Lékařská péče v obci.
- Sociální péče v krátké dojezdové vzdálenosti.
- Obchod.
- Cukrárna.
- Restaurace.
- Obecní úřad, pošta, knihovna.
- Kulturní dům.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Autobusová zastávka.
- Hřbitov, kostel sv. Mikuláše, křížová cesta.
- Hasičská zbrojnice.

NEGATIVA

- Chybějící 2. stupeň základní školy.
- Hlavní spojovací linie bez komfortní šíře veřejného prostranství.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Existující značené turistické a cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.
- Propojení atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami, s návazností na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.
- Území obce je v plném rozsahu elektrifikováno, napojeno na veřejný vodovod a plynovod.

NEGATIVA

- Silnice III/36021 s relativně vysokou intenzitou průjezdné dopravy vedena údolnicovou obytnou zástavbou bez možnosti regulace motorové dopravy či jejího odvedení mimo obytná území – snížená bezpečnost motorového i nemotorového provozu, narušení společensko-obytné funkce.
- Chybějící ucelená síť účelových komunikací pro zemědělskou dopravu.
- Nevyhovující stav likvidace splaškových vod je rizikový vzhledem k významu a bohatství podzemních vod.
- Nedostatek chodníků a přechodů u silnice III/36021.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnici III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Dostupnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Vysoká míra ekonomicky aktivních obyvatel.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence prosperujících subjektů zemědělské výroby.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.
- Výhodná poloha v těsné blízkosti rozvojové osy republikového významu OS8.

NEGATIVA

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro celé ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.
- Nedostatečně rozvinutá průmyslová základna a nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj CR v blízkosti Litomyšle – centrum města vyhlášeno MPR, zámek je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice pořádání mezinárodně významných akcí v Litomyšli (operní festival Smetanova Litomyšl, mezinárodní houslové kurzy).
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku.

- Propojení turisticky atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami, s návaznostmi na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.
- Kostel sv. Mikuláše, křížová cesta.

NEGATIVA

- Podprůměrné podmínky pro přírodní formy cestovního ruchu v důsledku intenzivně využívané krajiny.
- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.
- Ohrožení lesů kalamitami.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnici III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomyštské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod, většinu ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy I. a II. třídy ochrany.
- Obec leží v údolí řeky Loučné.
- Plochy ÚSES.
- V obci není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).

NEGATIVA

- Nedořešená problematika odvádění odpadních vod.
- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěži.
- Ke zvýšení hlukové zátěže a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NOx, těžkými kovy, PAH, poléťavým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy při silnici III/36021.
- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně (ochranných mezí, remízů), snížená biodiverzita krajiny.

POTENCIÁL

- Možnosti dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Zvyšování zájmu veřejnosti o posilování významu rekreační funkce krajiny.
- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Zkvalitňování přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní, protipovodňovou.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako blízký průměru.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let.
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Vyvážená věková skladba obyvatel a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s krajem a ČR.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a za středoškolským vzděláním – časové ztráty a náklady na cestování.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.

POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství), rozvoj agroturistiky.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako blízký průměru se vzestupným trendem.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- Mateřská a základní škola (1. stupeň).
- Obecní úřad, pošta, knihovna.

- Velmi dobrá dostupnost Litomyšle.
- Obchod.
- Kulturní dům.
- Hřbitov, kostel sv. Mikuláše, křížová cesta.
- Existující značené turistické i cyklistické trasy. Propojení atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami s návaznostmi na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.

NEGATIVA

- Chybí 2. stupeň základní školy.
- Hlavní komunikace bez komfortní šíře veřejného prostranství, nedostatek přechodů a chodníků.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.

POTENCIÁL

- Převedení cyklistických a turistických tras mimo silnice s motorovou dopravou – zvýšení atraktivity a podpora rozvoje turistiky, zvýšení bezpečnosti účastníků.
- Podpora spolkového života v obci.
- Vyřešení chodníků a kvalitního prostoru pro pěší v prostoru podél hlavní komunikace.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **soudržnost společenství obyvatel** hodnotit jako blízký průměru.

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Pilíř pro příznivé životní prostředí je v částečné kolizi s pilířem pro hospodářský rozvoj – plochy ZPF zabírají velkou část katastru obce. Tyto plochy podporují rozvoj ekonomických aktivit v zemědělské oblasti, ale nejsou příznivé pro životní prostředí. Nabízí se zde možnost podpory jiného typu zemědělských aktivit – ekologické zemědělství, agroturistika, zatravnění – čímž by došlo ke zlepšení životního prostředí.

Další posílení hospodářského pilíře lze spatřovat v rozvoji cestovního ruchu a turistiky.

Pilíř pro soudržnost společenství obyvatel není v žádné kolizi se zbylými dvěma pilíři.

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- Pilíř pro příznivé životní prostředí je nutné posilovat a rozvíjet. Nejen z tohoto důvodu je vhodné zachování stávajícího venkovského charakteru obce pro celkový dojem z daného místa. Vzhledem k výše uvedenému je vhodné zlepšovat biodiverzitu krajiny a její ekologickou stabilitu. Zkvalitňovat přírodní prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale také funkci estetickou, rekreační, protierozní (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, remízy, ...). Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- V rámci hospodářského rozvoje obce je velký tlak na vymezování nových ploch k bydlení – tyto je nutno vymezovat s ohledem na zachování hodnotných přírodních celků a s jasně danými parametry možné výstavby, členění území a kapacity sítí technické vybavenosti. Pilíř soudržnosti společenství obyvatel je velmi příznivý, jistým omezením je vyjíždka obyvatel za prací i občanskou vybaveností mimo obec. Pro posilování sociálního pilíře je vhodné podporovat spolkový život a podpořit vznik veřejných prostranství pro společná setkávání, navýšit pracovní příležitosti.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Možnosti zlepšení obvodového propojení silniční sítě a sídelní struktury.
- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.
- V důsledku dopravy na silnici III/35021 dochází ke zvýšené hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Problém překročení přirozeného limitu údolní polohy zástavby v obci do prostor méně urbanisticky atraktivních se zemědělskou půdou nejvyšší kvality.
- Riziko negativního narušování krajinného rázu a negativních zásahů do přírodního prostředí a krajiny (riziko fragmentace krajiny, narušení ÚSES) v důsledku vedení silnice D35 a navazujícího dopravního systému.
- Riziko střetu navržené rozvojové plochy bydlení a občanské b vybavenosti s ochrannými pásmy vodních zdrojů a záplavovým územím.
- Riziko střetu navržené silnice D35 s PUPFL.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Podpora orientace zemědělství a lesnictví na tvorbu a ochranu krajiny.

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Podpora přírodě blízkých druhů zemědělství – ekologické zemědělství, agroturistika.
- Podpora rozvoje turistiky a cykloturistiky.